

Brüssel, 5.6.2019
COM(2019) 531 final

KOMISJONI ARUANNE

Belgia

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud aruanne

KOMISJONI ARUANNE

Belgia

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud aruanne

1. SISSEJUHATUS

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“ või „alusleping“) artiklis 126 on sätestatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus. Seda menetlust on täpsustatud stabiilsuse ja kasvu pakti osaks olevas määruises (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta¹. Erisätted, mis kehtivad nendele euroala liikmesriikidele, kelle suhtes kohaldatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust, on sätestatud määruises (EL) nr 473/2013².

Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikele 2 peab komisjon jälgima eelarvedistsipliini järgimist kahe kriteeriumi alusel: a) kas valitsemissektori kavandatud või tegeliku eelarvepuudujäägi suhe sisemajanduse koguprodukti (SKP) ületab kontrollväärtuse 3 % ja b) kas valitsemissektori võla suhe SKPse ületab kontrollväärtuse 60 %, välja arvatud juhul, kui see suhe väheneb piisavalt ning läheneb kontrollväärtusele rahuldava kiirusega.

ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikes 3 on sätestatud, et juhul, kui liikmesriik ei vasta ühele või mõlemale neist kriteeriumidest, peab komisjon koostama aruande. Aruandes tuleb võtta „arvesse ka seda, kas eelarvepuudujääk ületab riigi investeerimiskulutused, samuti kõiki muid asjassepuutuvaid tegureid, kaasa arvatud liikmesriigi keskmise pikkusega perioodi majandus- ja eelarveseisund“.

Käesolevas aruandes, mis on esimene samm ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses, analüüsitakse Belgia vastavust aluslepingu puudujäägi- ja võlakriteeriumile, võttes nõuetekohaselt arvesse majanduslikku tausta ja muid asjakohaseid tegureid.

Andmed, mille Belgia ametiasutused esitasid 29. märtsil 2019³ ja mille Eurostat seejärel kinnitas,⁴ näitavad, et Belgia valitsemissektori eelarvepuudujääk ulatus 2018. aastal 0,7 %ni SKPst, samal ajal kui võlg oli 102,0 % SKPst, ületades kontrollväärtust 60 % SKPst. Eelarvekavas oli 2019. aastaks kavandatud eelarvepuudujääk 1,0 % SKPst ja võla suhe SKPse 100,2 %, samal ajal kui Belgia 2019. aasta stabiilsusprogrammis, mille komisjon sai

¹ ELT L 209, 2.8.1997, lk 6. Aruandes võetakse arvesse ka dokumenti „Specifications on the implementation of the Stability and Growth Pact and guidelines on the format and content of stability and convergence programmes“, mille majandus- ja rahanduskomitee võttis vastu 5. juulil 2016 ja mis on kättesaadav aadressil

http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).

³ Kooskõlas määrusega (EÜ) nr 479/2009 peavad liikmesriigid esitama komisjonile kaks korda aastas andmed valitsemissektori kavandatud ja tegeliku eelarvepuudujäägi ning valitsemissektori võla taseme kohta. Viimane Belgia teatis on kättesaadav aadressil <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables>.

⁴ Eurostati pressiteade nr 67/2019, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9731224/2-23042019-AP-EN/bb78015c-c547-4b7d-b2f7-4fffe7bcdfad>.

26. aprillil 2019, oli kavandatud eelarvepuudujääk 0,8 % SKPst ja võla suhe SKPsse 100,6 %.

Esitatud andmed näitavad, et Belgia ei saavutanud 2018. aastal võla vähendamise sihttasest⁵ (vt tabel 1), sest erinevus sihttasemest on 1,1 protsendipunkti SKPst. Peale selle ei saavuta Belgia võla vähendamise sihttasest prognooside kohaselt ka 2019. ja 2020. aastal, sest tema võla suhe SKPsse on komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt eeldatavasti 1,7 protsendipunkti SKPst suurem kui 2019. aasta tagasiulatu võla vähendamise sihttasest ja 1,9 protsendipunkti SKPst suurem kui 2020. aasta tulevikku suunatud võla vähendamise sihttasest. 2019. aasta stabiilsusprogrammis sisalduva stsenaariumi kohaselt on võlakriteeriumi kavandatud järgida alates 2019. aastast, kusjuures 2019. aastal saavutatakse tulevikku suunatud võla vähendamise sihttasemest 0,2 protsendipunkti ja 2020. aastal 0,6 protsendipunkti parem tulemus.

Belgia 2018. aasta mittevastavus võla vähendamise sihttasemele on esmapilgul tõenduseks ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolust stabiilsuse ja kasvu pakti tähenduses, kuid seda siiski enne kõigi allpool esitatud tegurite arvessevõtmist.

Komisjon on seepärast koostanud käesoleva aruande, et hinnata põhjalikult võla vähendamise sihttasemest kõrvalekaldumist ja aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse ületamist, ning analüüsida, kas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse algatamine on pärast kõigi asjaomaste tegurite kaalumist õigustatud. Aruande punktis 2 vaadeldakse eelarvepuudujäägi kriteeriumi. Punktis 3 analüüsitakse võlakriteeriumi. Punktis 4 käsitletakse avaliku sektori investeeringuid ja muid asjaomaseid tegureid, muu hulgas hinnatakse keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutava kohandamiskava järgimist. Aruandes võetakse arvesse komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi, mis avaldati 7. mail 2019, ning komisjoni hinnangut edasisele makromajanduslikule ja eelarve arengule.

Tabel 1. Valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg (% SKPst)

		2015	2016	2017	2018	2019		2020	
						KOM	SP	KOM	SP
Eelarvepuudujäägi kriteerium	Valitsemissektori eelarvepositsioon	-2,4	-2,4	-0,8	-0,7	-1,3	-0,8	-1,5	-0,2
Võlakriteerium	Valitsemissektori koguvõlg	106,4	106,1	103,4	102,0	101,3	100,6	100,7	98,5
	Erinevus võla vähendamise sihttasemest	–	–	1,3	1,1	1,7	-0,2	1,9	-0,6
	Struktuurse eelarvepositsiooni muutus	0,6	0,0	0,8	0,0	0,0	0,5	-0,3	0,6
	Nõutav minimaalne lineaarne struktuurne kohandus	1,4	2,2	–	–	–	–	–	–

Allikas: 2019. aasta stabiilsusprogramm (SP) ja komisjoni 2019. aasta kevadprognoos (KOM).

2. EELARVEPUUDUJÄÄGI KRITERIUM

Belgia valitsemissektori eelarvepuudujääk kahanes 0,8 %st SKPst 2017. aastal 0,7 %ni SKPst 2018. aastal. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt suureneb eelarvepuudujääk 2019. aastal 1,3 %ni, mis on ikka kooskõlas aluslepingus sätestatud kontrollväärtusega 3 %

⁵ Võla vähendamise sihttaseme saavutamist hinnatakse kolme näitaja alusel: tagasiulatu, tulevikku suunatud ja tsükli mõjuga kohandatud võla vähendamise sihttasest.

SKPst. 2020. aastal suureneb eelarvepuudujääk komisjoni prognoosi kohaselt veelgi, jõudes 1,5 %ni SKPst, eeldusel et poliitikat ei muudeta.

2019. aasta stabiilsusprogrammis sisalduvas mitmeaastases kavas on ette nähtud eelarvepuudujäägi stabiliseerumine 0,8 % juures 2019. aastal ja vähenemine 0,2 %ni 2020. aastal. 18. detsembril 2018 astus Belgia peaminister tagasi. Pärast seda on ajutine valitsus võtnud vastu eelarved, mis koostati eeldusega, et poliitikat ei muudeta. Seepärast ei olnud valitsusel stabiilsusprogrammi esitamise ajal riigisiseste põhiseaduslike normide ja/või tavade kohaselt täielikku eelarvepädevust. Selle puudumise tõttu ei toeta stabiilsusprogrammis esitatud eelarveplaan vastuvõetud või piisavalt üksikasjalikud meetmed, millega saavutada 2021. aastal keskpika perioodi eelarve-eesmärk ehk struktuurne eelarvetasakaal. 2019. aasta puhul tuleneb komisjoni prognoosi ja stabiilsusprogrammi erinevus mitmest meetmest, mida komisjoni prognoos ei hõlmanud, sest neid ei ole vastu võetud või piisavalt täpsustatud või kuna neid peetakse ajutisteks (lõppevad 2018. aastal ja 2019. aastal juba puuduvad)⁶. 2020. aasta puhul on erinevus peamiselt tingitud kulude vähenemisest (−0,6 protsendipunkti SKPst) ja tulude suurenemisest (+0,2 protsendipunkti SKPst), mida täpsustatud lisameetmed ei toeta.

Belgia vastab seega aluslepingus ja määruses (EÜ) nr 1467/97 määratletud eelarvepuudujäägi kriteeriumile.

3. VÕLAKRITEERIUM

Valitsemissektori võlg saavutas 2014. aastal maksimumtaseme 107,5 % SKPst ja vähenes 2017. aastal 103,4 %ni. 2018. aastal vähenes võlg veelgi, kahanedes 102,0 %ni SKPst peamiselt tänu esmasele eelarveülejärgile ja negatiivse lumepalliefekti mõju vähenemisele (madalamad intressimaksed koos suurema SKP nominaalkasvuga), mida võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelise erinevuse suurenemine ainult osaliselt tasandas. Võladünaamikat käsitletakse üksikasjalikumalt punktis 4.2.

Komisjoni prognoosi kohaselt on eelseisvatel aastatel oodata võla mõningast vähenemist – 2019. aastal 101,3 %ni SKPst ja 2020. aastal 100,7 %ni. Esmaste eelarveülejääkide ja lumepalliefekti aastast vähendavat mõju, mis on keskmiselt 1,3 protsendipunkti SKPst, tasandab 2019.–2020. aastal prognooside kohaselt osaliselt võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelise erinevuse suurenemine. Neis prognoosides ei ole arvesse võetud võimalike finantssektori varamüükide mõju.

Belgia 2019. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt väheneks võla suhe SKPsse 2019. aasta lõpus 100,6 %ni ja 2020. aastal 98,5 %ni. Erinevus komisjoni prognoosist muutmatu poliitika korral tuleneb peamiselt stabiilsusprogrammis kavandatud väiksemast valitsemissektori nominaalsest eelarvepuudujäägist üldjoontes sarnaste nominaalkasvu eeldustega ning veidi väiksemast võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelisest erinevusest.

Pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tühistamist 2014. aastal kehtis Belgia suhtes kolmeaastane üleminekuperiood, et saavutada võla vähendamise sihttase. See üleminekuperiood algas 2014. aastal ja lõppes 2016. aastal. Alates 2017. aastast, pärast üleminekuperioodi lõppu, kohaldatakse tavapäraselt võla vähendamise sihttaset.

⁶ Vt hinnang Belgia 2019. aasta stabiilsusprogrammile.

Esitatud andmed näitavad, et Belgia ei saavutanud 2018. aastal võla vähendamise sihttasest (vt tabel 1), sest erinevus sihttasemest on 1,1 % SKPst. Prognooside kohaselt ei saavuta Belgia 2019. ja 2020. aastal võla vähendamise sihttasest, sest komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt jääb tema valitsemissektori võla suhe SKPsse 2019. ja 2020. aastal eeldatavasti võla vähendamise sihttasemest 1,7 % ja 1,9 % SKPst kõrgemale.

2019. aasta stabiilsusprogrammis esitatud stsenaariumi kohaselt oleks võlakriteeriumi järgimine tagatud alates 2019. aastast, sest Belgia saavutaks 2019. aastal (tulevikku suunatud) võla vähendamise sihttasemest 0,7 % SKPst parema tulemuse ja 2020. aastal järgiks võla vähendamise sihttasest täpselt. 2018. aasta stabiilsusprogrammis kavandati järgida võlakriteeriumi alates 2018. aastast. Erinevus komisjoni prognoosist on tingitud eelarvepuudujäägi vähenemisest, mis on 2019. aastal 0,5 % suurem ja 2020. aastal 1,3 % suurem, kuna komisjoni prognoos põhineb eeldusel, et poliitikat ei muudeta, samal ajal kui stabiilsusprogramm kajastab kavandatud jõupingutusi Belgia keskpika perioodi eelarveeesmärgi (struktuurne eelarvepositsioon 0,0 % SKPst) saavutamiseks 2021. aastal, mida ei toeta siiski piisavalt üksikasjalikud meetmed. Osa erinevusest tuleneb ka 2019. aasta eeldatavasti suuremast võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelisest erinevusest, mida 2020. aasta väiksem erinevus ei tasanda.

Analüüs viitab seega sellele, et võlakriteerium aluslepingu ja määruse (EÜ) nr 1467/1997 tähenduses ei ole 2018. aasta arvandmete ja komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi ning 2019. aasta stabiilsusprogrammi põhjal esmapilgul täidetud, kuid seda siiski enne kõigi allpool esitatud asjaomaste tegurite arvessevõtmist.

Tabel 2. Võladünaamika

	2015	2016	2017	2018	2019		2020	
	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	SP	KOM	SP
Valitsemissektori koguvõla suhe SKPsse ^a	106,4	106,1	103,4	102,0	101,3	100,6	100,7	98,5
Võlasuhte muutus ^b (1 = 2 + 3 + 4)	-1,2	-0,3	-2,7	-1,4	-0,7	-1,4	-0,5	-2,1
<i>Mõjurid</i>								
• Esmane eelarvepositsioon (2)	-0,6	-0,4	-1,6	-1,6	-0,8	-1,3	-0,5	-1,8
• Nn lumepalliefekt (3)	0,2	-0,6	-1,0	-0,4	-0,6	-0,9	-0,7	-0,9
<i>millest:</i>								
<i>intressikulud</i>	3,0	2,8	2,5	2,3	2,1	2,1	2,0	1,9
<i>SKP reaalkasv</i>	-1,7	-1,5	-1,7	-1,4	-1,2	-1,3	-1,2	-1,4
<i>inflatsioon (SKP deflaator)</i>	-1,0	-1,8	-1,7	-1,2	-1,5	-1,8	-1,6	-1,5
• võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus (4)	-0,7	0,7	0,0	0,5	0,7	0,9	0,7	0,6
Märkused ^a Protsendina SKPst. ^b Koguvõla suhte muutust saab üksikasjalikult kirjeldada järgmiselt: $\frac{D_t}{Y_t} - \frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} = \frac{PD_t}{Y_t} + \left(\frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} * \frac{i_t - y_t}{1 + y_t} \right) + \frac{SF_t}{Y_t}$ kus <i>t</i> on aeg; <i>D</i> , <i>PD</i> , <i>Y</i> ja <i>SF</i> on vastavalt valitsemissektori koguvõlg, esmane eelarvepuudujääk, nominaalne SKP ja võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus ning <i>i</i> ja <i>y</i> on keskmine laenukulu ja SKP nominaalkasv. Sulgudes on nn lumepalliefekt, mis väljendab intressikulude ja majanduskasvu mõju võla suhtele SKPsse. Allikas: 2018. aasta stabiilsusprogramm (SP) ja komisjoni 2018. aasta kevadprognoos (KOM).								

4. ASJAOMASED TEGURID

ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikes 3 on sätestatud, et komisjoni aruandes tuleb võtta „arvesse ka seda, kas eelarvepuudujääk ületab riigi investeerimiskulutused, samuti kõiki muid asjassepuutuvaid tegureid, kaasa arvatud liikmesriigi keskmise pikkusega perioodi majandus- ja eelarveseisund“. Neid tegureid on lisaks selgitatud määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõikes 3, milles on samuti sätestatud, et asjakohast tähelepanu tuleb pöörata „kõikidele teistele teguritele, mis on asjaomase liikmesriigi arvates olulised, et põhjalikult hinnata puudujäägi- ja võlakriteeriumide järgimist, ning millest liikmesriik on nõukogule ja komisjonile teada andnud“.

Kui võlakriteeriumi ilmselgelt ei järgita, on asjaomaste tegurite analüüs eriti põhjendatud, arvestades, et tegurid, mis ei ole valitsuse kontrolli all, mõjutavad võladünaamikat suuremal määral kui eelarvepuudujääki. See kajastub määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõikes 4, milles on sätestatud, et kui hinnatakse võlakriteeriumi järgimist, võetakse rikkumise suurusest olenemata arvesse asjaomaseid tegureid. Seoses sellega tuleb võlakriteeriumi järgimist hinnates võtta arvesse (ning on varem võetud arvesse) vähemalt kolme järgmist põhiaspekti, arvestades nende mõju võladünaamikale ja jätkusuutlikkusele:

- 1) keskpika perioodi eelarve-eesmärgi või selle saavutamiseks nõutava kohandamiskava järgimine, mis peaks tagama jätkusuutlikkuse või kiire edenemise jätkusuutlikkuse suunas tavapärasel makromajanduslikel tingimustel. Kuna riigipõhiste keskpika perioodi eelarve-eesmärkide seadmisel võetakse nende laadist tulenevalt arvesse võla

taset ja kaudseid kohustusi, peaks keskpika perioodi eelarve-eesmärgi või selle saavutamiseks nõutava kohandamiskava järgimine tagama võla suhtarvude lähenemise usaldusväärsele tasemele vähemalt keskpikas perspektiivis;

- 2) struktuurireformid, mis on juba ellu viidud või mille üksikasjad on esitatud struktuurireformi kavas ning mis peaksid kasvule avaldatava mõju kaudu suurendama keskpikas perspektiivis jätkusuutlikkust, aidates seega tagada võla ja SKP suhtarvu rahuldava langussuundumuse. Kokkuvõttes eeldatakse, et keskpika perioodi eelarve-eesmärgi (või selle saavutamiseks nõutava kohandamiskava) järgimine koos struktuurireformide rakendamisega (Euroopa poolaasta kontekstis) tagab tavapärastel majandustingimustel jätkusuutliku võladünaamika tulenevalt võla taseme enda ja majanduskasvu mõjust (esimese puhul keskpika perioodi eelarve-eesmärgina usaldusväärse eelarvepositsiooni saavutamise ja teise puhul reformide kaudu);
3. ebasoodsad makromajanduslikud tingimused ning eelkõige aeglane inflatsioon, mis võib takistada võla ja SKP suhtarvu vähendamist ning muuta stabiilsuse ja kasvu pakti sätete järgimise eriti keerukaks. Aeglase inflatsiooni tingimustes on liikmesriigil keerulisem võla vähendamise sihttaset järgida. Sellistel tingimustel on keskpika perioodi eelarve-eesmärgi või selle saavutamiseks nõutava kohandamiskava järgimine peamine asjakohane tegur võlakriteeriumile vastavuse hindamisel.

Neid sätteid silmas pidades võetakse järgmistes alapunktides arvesse 1) keskpika perioodi eelarvepositsiooni, sealhulgas hinnangut keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutava kohanduskava järgimisele, ning avaliku sektori investeeringute arengut; 2) keskpika perioodi valitsemissektori võlapositsiooni muutusi, dünaamikat ja jätkusuutlikkust; 3) keskpika perioodi majanduslikku seisundit, sealhulgas struktuurireformide elluviimise seisu; 4) muid tegureid, mida komisjon peab asjakohaseks, ning 5) muid tegureid, mille liikmesriik on välja pakkunud.

4.1. Keskpika perioodi eelarvepositsioon

Belgia ennetusliku osa nõuete täitmise järelhindamine näitab, et ei ole piisavalt usaldusväärseid tõendeid, et järeldada märkimisväärset kõrvalekallet Belgia keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast 2018. aastal ning 2017.–2018. aasta kokkuvõttes. 2019. aastal ning 2018.–2019. aasta kokkuvõttes kaasneb eelarve kohandamisega risk, et Belgias kaldutakse ennetusliku osa nõuetest märkimisväärselt kõrvale.

Valitsemissektori nominaalne ja struktuurne eelarvepositsioon ning keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks vajalik kohandamine

Valitsemissektori nominaalne eelarvepositsioon

Belgia valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk kahanes 0,8 %st SKPst 2017. aastal 0,7 %ni SKPst 2018. aastal. Suurenes nii tulude kui ka kulude suhe SKPsse, vastavalt 0,4 protsendipunkti ja 0,2 protsendipunkti SKPst.

Keskpika perioodi eelarve-eesmärk ja struktuurne eelarvepositsioon

2019. aasta stabiilsusprogrammis kinnitasid Belgia ametiasutused, et nende keskpika perioodi eelarve-eesmärk on struktuurne eelarvetasakaal. Keskpika perioodi eelarve-eesmärk näib

tavapärastes majandustingimustes piisavalt range, et tagada võlareegli järgimine keskmises ja pikas perspektiivis. 2019. aasta stabiilsusprogrammis lükkas Belgia eesmärgi kavandatud saavutamise 2020. aastalt 2021. aastale. Stabiilsusprogrammi kohaselt oleks keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks vajalik kohandus 0,9 % SKPst. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt on vaja suuremat kohandust (1,4 % SKPst), kuna 2018. aasta struktuurse eelarvepuudujäägi hinnang on erinev (suurem). Lisaks sellele jääb struktuurne eelarvepositsioon komisjoni prognoosi kohaselt 2019. aastal stabiilseks ja halveneb muutumatu poliitika korral komisjoni prognooside viimasel, 2020. aastal 0,3 protsendipunkti SKPst. Kõrgem rahandusnõukogu arvab, et muutumatu poliitika korral halveneb see 2021. aastal veel 0,4 % SKPst⁷. Seepärast on keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks 2021. aastal vaja, et järgmine valitsus, kes asub tööle pärast 2019. aasta mai valimisi, võtaks olulisi lisameetmeid.

Keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks soovitatud kohandamise järgimine

11. juulil 2017 soovitas nõukogu Belgial jätkata 2018. aastal kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuetega olulist eelarve kohandamist, võttes arvesse vajadust tugevdada majanduse käimasolevat elavnemist ja tagada Belgia riigi rahanduse jätkusuutlikkus. Stabiilsuse ja kasvu pakti raames ühiselt kokku lepitud eelarvekohanduste maatriksi kohaselt tähendas selline kohandus nõuet jälgida, et valitsemissektori esmaste netokulude nominaalne kasvumäär ei ületaks 2018. aastal 1,6 %. See vastas struktuursele kohandusele vähemalt 0,6 % SKPst. Samal ajal märkis nõukogu, et 2018. aasta eelarvekava hindamisel ja sellele järgneval 2018. aasta eelarvetulemuste hindamisel tuleb eesmärgina nõuetekohaselt arvesse võtta sellise eelarvepoliitika seisundi saavutamist, mis aitab kaasa nii käimasoleva majanduse elavnemise tugevdamisele kui ka riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamisele. Pärast Belgia majanduse elavnemise intensiivsuse hindamist, milles võeti nõuetekohaselt arvesse Belgia jätkusuutlikkusprobleeme ja mille komisjon tegi seoses Belgia 2018. aasta eelarvekava käsitleva arvamusega, märkis nõukogu 13. juulil 2018, et sellega seoses ei ole mingeid muid elemente vaja arvesse võtta.

2018. aastal ning arvandmete ja komisjoni prognoosi kohaselt ületas valitsemissektori esmaste kulude kasv, millest on maha arvatud kaalutlusõigusel põhinevad tulumetmed ja ühekordsed meetmed, kulude kasvu eesmärgi, mistõttu erinevus oli 0,7 % SKPst, mis osutab märkimisväärsele kõrvalekaldele. Struktuurne eelarvepositsioon jäi 2018. aastal hinnangute kohaselt muutumatuks, mistõttu erinevus soovitatud kohandusest oli 0,6 % SKPst, mis osutab samuti märkimisväärsele kõrvalekaldele.

Seoses 2017. ja 2018. aastal kogutud äriühingu tulumaksu avansiliste maksete märkimisväärse suurenemise (igal aastal umbes ½ % SKPst) käsitlemisega püsib endiselt ebakindlus, ehkki see on vähenemas. See tulude kasv tuleneb eelkõige sellest, et 2017. ja 2018. aastal kehtestati kahes etapis märkimisväärselt suuremad lisamaksud maksu avansiliste maksete tegemata jätmise eest. See meede muudab korduvate tulude ajastust püsivalt, nihutades maksude kogumise – vähemalt osaliselt – maksukohustuse tagantjärele täitmiselt maksude avansilistele maksetele ning tekitab seepärast 2017. ja 2018. aastal maksutululaekumise erandliku ja ajutise haripunkti. Komisjon leidis 2019. aasta kevadprognoosi baasstsenaariumis ja eelmise aastaga sama metoodikat kasutades, et trendi ületavat maksude kogumist tuleb käsitada ühekordse ajutise tuluna, mille alates 2019. aastast tasandab väiksem

⁷ Kõrgem rahandusnõukogu (2019), Avis „Trajectoire budgétaire en préparation du Programme de Stabilité 2019-2022“. Föderaalne planeerimisameti esitatud andmete põhjal.

maksukohustuste täitmisest saadav tulu. Teistes analüüsides, näiteks Belgia keskpanga omades, peetakse äriühingu tulumaksust saadava tulu kasvu 2017. ja 2018. aastal ajutiseks, samal ajal kui valitsuse hinnangul on suurem osa sellest struktuurne. Isegi pärast selle ebakindluse arvessevõtmist ja kogu kasvu nii 2017. kui ka 2018. aasta puhul struktuursena käsitlemist näib aastate 2017–2018 kokkuvõttes esinevat märkimisväärne kõrvalekalde. Samal ajal näib märkimisväärse kõrvalekalde piiri (0,25 % SKPst) ületamine olevat kogu seda ebakindlust arvesse võttes väga väike. Nende näitajatega seotud ebakindluse tõttu tunnistab komisjon, et kõrvale ei tohiks jätta ei tõusu- ega langusriske ning et püsivale mõjule saab anda stabiilse ja mõõdetava hinnangu alles teatava aja pärast, samal ajal kui 2019. aasta arvanded äriühingu tulumaksu kohta on esimeseks selgeks mõju ulatuse indikaatoriks.

Aastate 2017–2018 kokkuvõttes on kulude kasvu eesmärgi ja struktuurse eelarvepositsiooni näitajates erinevusi, mille põhjuseks on 2017. aasta näitajate erinevus. Kulude kasvu eesmärgi puhul on erinevus 0,6 % SKPst, mis osutab märkimisväärsele kõrvalekaldele. Struktuurse eelarvepositsiooni kohandamise puhul on erinevus 0,1 % SKPst, mis osutab teatavale kõrvalekaldele. Järeldus aastate 2017–2018 kohta tugineb 2018. ja 2017. aasta näitajatele. Neist esimesi käsitleti juba eespool. Belgia 2017. aasta valitsemissektori esmaste kulude kasv, millest on maha arvatud kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed ja ühekordsed meetmed, ületas kulude kasvu eesmärgi ligikaudu 0,5 % SKPst. Teisest küljest paranes Belgia struktuurne eelarvepositsioon rohkem kui 0,8 % SKPst, ületades struktuurset kohandust – mida on korrigeeritud ebatavaliste sündmuste mõju suhtes – suurusega vähemalt 0,58 % SKPst, mida nõukogu selleks aastaks soovitas. Struktuurse eelarvepositsiooni samba põhjal oli positiivne kõrvalekalde seega ligikaudu 0,3 % SKPst. Sellest tulenevalt on ennetusliku osa kahe alussamba vaheline erinevus 2017. aastal ligikaudu 0,7 % SKPst, mistõttu tuleb anda üldhinnang, milles tuleb arvesse võtta järgmisi tegureid.

- Väiksema intressikulude muutuse positiivne mõju struktuursele eelarvepositsioonile (0,3 protsendipunkti SKPst), mis parandab struktuursel eelarvepositsioonil põhinevat eelarvekohanduse näitajat, kuid ei mõjuta kulude kasvu eesmärgi saavutamist. Arvatakse, et viimane kajastab eelarvekohandust asjakohasemalt.
- Oodatud inflatsioonist (prognoositud SKP deflaator 1,5 %) kiirema inflatsiooni (SKP deflaator 1,9 %) negatiivne mõju kulude kasvu eesmärgile võrreldes struktuurse eelarvepositsiooniga (0,1 protsendipunkti SKPst). Sotsiaaltoetused ja avaliku sektori palgad on indekseeritud realiseerunud, mitte oodatud inflatsiooniga. Kiiremal inflatsioonil on aga positiivne mõju maksumõtetele. Kulude kasvu eesmärk kajastab üksnes esimesena nimetatud mõju ja alahindab seetõttu üldist eelarvepositsiooni.
- Juhuslikud tulud, mis tulevad kasuks struktuursele eelarvepositsioonile, kuid mitte kulude sambale. 2017. aasta oli Belgias majandustsükli haripunkt. Seetõttu tekkis juhuslikke tuluseid (mis moodustasid ligikaudu 0,1 % SKPst), mis tulenesid peamiselt otseste ja kaudsete maksude tulust, mis ületas standardelastsust.
- Allesjäänud ebakindlus, mis on seotud 2017. ja 2018. aastal kogutud äriühingu tulumaksu maksete olulise suurenemise (2017. aastal ligikaudu 0,5 % ja 2018. aastal 0,7 % SKPst) käsitlemisega. 2017. aastal kehtestati suuremad lisamaksud maksu avansiliste maksete tegemata jätmise eest. Need muudavad korduvate tulude ajastust püsivalt, nihutades maksude kogumise – vähemalt osaliselt – maksukohustuse tagantjärele täitmiselt maksude avansiliste maksetele, tekitades seega maksumõtete laekumise erandliku ja ajutise haripunkti. Sellega seoses esitas komisjon 2018. aasta mais artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud aruandes reservatsiooni äriühingu

tulumaksu täheldatud suurenemise laadi kohta. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt toimus 2017. ja 2018. aastal ühekordne tulu suurenemine 0,5 % SKPst, mille tasandab lõpuks järgmiste aastate väiksem maksukohustuste täitmisest saadav tulu. Alates 2018. aastast on maksude kogumine struktuurselt suurenenud veel 0,2 % SKPst.

Sellega seoses peetakse 2019. aasta stabiilsusprogrammis struktuurseks suuremat osa äriühingu tulumaksuga seotud tulude suurenemisest. Komisjon tunnistab, et see on endiselt võimalik. Meetme püsiva mõju tagantjärele ülespoole korrigeerimine parandaks eelarvepositsiooni hindamist. Sellest tulenevalt on komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi suhteliselt konservatiivne hoiak asjakohane tegur, mida tuleb üldhinnangus arvesse võtta, kuna lisatulu on suur (umbes 0,5 % SKPst 2017. aastal ja 0,7 % SKPst 2018. aastal), nagu ka sellega seotud ebakindlus.

Sellise ebakindluse pärast ja kooskõlas eelmise aasta analüüsiga raskendab selline üldhinnangu seisukohast asjakohane tegur nii lisatulu suuruse kui ka selle ajutisusega seotud suure ebakindluse tõttu käesoleva aruande kontekstis järelduse tegemist selle kohta, kui märkimisväärne on 2018. aastal ning aastate 2017–2018 kokkuvõttes keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast kõrvalekaldumine.

Järgides ühiselt kokku lepitud seisukohta, mis käsitleb stabiilsuse ja kasvu pakti kehtivate nõuete paindlikumat kasutamist, mille majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu kiitis heaks 2016. aasta veebruaris, esitati koos Belgia 2019. aasta eelarvekavaga ametlik taotlus võimaldada ennetusliku osa raames paindlikkust. Belgia taotles ajutist kõrvalekaldumist keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast, et rakendada olulisi struktuurireforme, millel oleks positiivne mõju riigi rahanduse pikaajalisele jätkusuutlikkusele. Kõik asjakohased elemendid on juba seaduses sätestatud ja 2019. aasta stabiilsusprogrammis on esitatud üksikasjalik usaldusväärne rakendamise ajakava. Struktuurireformideks vajaliku paindlikkuse võimaldamise taotluses viidatakse pensionireformile, maksukoormuse nihutamisele, äriühingu tulude maksustamise reformile, tööturureformile ja avaliku halduse reformile. Kuna ajutise kõrvalekaldumise taotlus tuleks esitada klausli kohaldamisele eelneval aastal, hindas komisjon struktuurireformi klausli kohaldamise kriteeriumide täitmist 2019. aastast. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosis on osutatud, et Belgia täidab minimaalse sihttaseme ka 2019. aastal, mis tähendab kindlusvaru kontrollväärtuse 3 % SKPst suhtes. Komisjon leiab selle põhjal, et Belgia vastab tingimustele, mille kohaselt võib 2019. aastal struktuurireformide klausli alusel lubada ajutist kõrvalekaldumist 0,5 % SKPst. Seda paindlikkust arvesse võttes oodatakse seetõttu, et Belgia aastane struktuurne kohandus keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks oleks 2019. aastal 0,1 % SKPst, mis vastab valitsemissektori esmaste netokulude nominaalsele kasvumäärale, mis ei ületa 2,8 %.

Komisjoni kevadprognoosi kohaselt ületab kulude kasvumäär 2019. aastal eesmärgi 0,4 % SKPst, mis osutab teatavale kõrvalekaldele. Struktuurne eelarvepositsioon püsib prognooside kohaselt stabiilne, mis osutab teatavale kõrvalekaldele (–0,1 % SKPst) soovitatud struktuursest kohandusest. Aastate 2018–2019 kokkuvõttes osutab kulude kasvu eesmärk märkimisväärse kõrvalekalde riskile, mille puhul keskmine kõrvalekalle oleks 0,6 % SKPst. Struktuurse eelarvepositsiooni keskmine kõrvalekalle on komisjoni prognoosi kohaselt samal perioodil –0,3 % SKPst, mis näitab samuti märkimisväärse kõrvalekalde riski. Seega kinnitab üldhinnang, et aastate 2018–2019 kokkuvõttes esineb märkimisväärse kõrvalekalde risk.

2020. aastal peab Belgia tegema keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks sellise aastase struktuurse kohanduse, mille puhul valitsemissektori esmaste netokulude nominaalne kasvumäär ei ületa 1,6 %, mis vastaks struktuursele kohandusele 0,6 % SKPst. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt ületab valitsemissektori nominaalsete esmaste kulude kasv, millest on maha arvatud kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed ja ühekordsed meetmed, kohaldatavat kulude kasvu eesmärki 2020. aastal eeldatavasti 1,3 % SKPst, mis osutab märkimisväärse kõrvalekalde riskile. Struktuurne eelarvepositsioon halveneb 2020. aastal eeldatavasti 0,3 protsendipunkti SKPst, mis osutab samuti märkimisväärse kõrvalekalde (0,9 % SKPst) riskile.

Üldhinnangu kohaselt on 2019. ja 2020. aastal oodata keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast märkimisväärset kõrvalekaldumist, mis seab ohtu pakti ennetusliku osa nõuete täitmise.

Tekstikast 1. Paindlikkus ennetusliku osa alusel

Komisjoni viimaste aastate eelarvejärelevalve kontekstis on Belgia suhtes kohaldatud stabiilsuse ja kasvu paktiga ettenähtud paindlikkuse klausleid ja kõrvalekaldeid. Määrus (EÜ) nr 1466/97 võimaldab lisakulusid, kui tegemist on ebatavalise sündmusega, kui mõju riigi rahandusele on märkimisväärne ja ajutise kõrvalekaldumisega keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast ei kahjustataks jätkusuutlikkust. Sellega seoses oli Belgiale 2015.–2017. aastal võimaldatud kumulatiivset kõrvalekallet umbes 763 miljonit euro ulatuses ehk mahus 0,18 % SKPst. Belgiale võimaldatud paindlikkus oli arvandmete, eelkõige 2015., 2016. ja 2017. aasta andmete põhjal asjakohane tegur, mis tagas, et ta täitis (üldjoontes) stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku osa nõuded. Ka komisjon pidas ennetusliku osa nõuete täitmist peamiseks leevendavaks teguriks, et jätta ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus algatamata, kuigi võla vähendamise sihttasel esmapilgul ei saavutatud.

2015. aastal võimaldati Belgiale erandliku pagulastetulvaga seotud lisakuludeks paindlikkust 0,03 % SKPst.

2016. aastal võimaldati Belgiale paindlikkust mahus 0,13 % SKPst, sealhulgas erandliku pagulastetulva tõttu lubatud lisakulud mahus 0,08 % SKPst ja terroriohu tõsidusega seotud julgeolekumeetmete tõttulubatud lisakulud mahus 0,05 % SKPst.

2017. aastal võimaldati Belgiale julgeolekumeetmetega seoses paindlikkust mahus 0,02 % SKPst.

Mis puutub 2019. aastasse, siis komisjoni hinnangul vastab Belgia tingimustele, mille kohaselt võib tal lubada keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast ajutiselt kõrvale kalduda 0,5 % SKPst, võttes arvesse oluliste struktuurireformide rakendamise positiivset mõju riigi rahanduse pikaajalisele jätkusuutlikkusele (nn struktuurireformi klausel).

Avaliku sektori investeeringud

Prognoosiperioodil püsivad avaliku sektori investeeringud prognooside kohaselt stabiilsena tasemel 2,4 % SKPst. 2009.–2016. aastal olid avaliku sektori investeeringud valitsemissektori eelarvepuudujäägist väiksemad. 2017. aastal oli valitsemissektori eelarvepuudujääk investeeringute suhtarvust väiksem ja on seitsaadik väiksemaks jäänudki.

Föderaalvalitsus on järginud riiklikku strateegiliste investeeringute pakti, mille kohaselt peaksid taristuinvesteeringud märkimisväärselt suurenema. Selle eesmärk on teha kindlaks asjaolud, mis erasektori investeeringuid takistavad, ja neid investeeringuid olulistes valdkondades kiirendada, kaasates erasektori (55 %) ja avaliku sektori (45 %) vahendeid. Piirkonnad ja kogukonnad võivad algatusega ühineda.

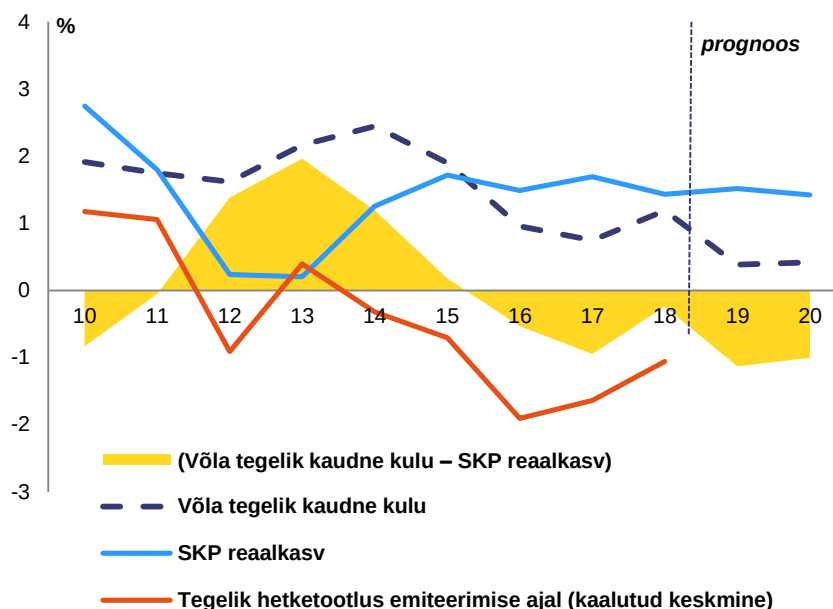
4.2. Keskpika perioodi valitsemissektori võlapositsioon

Võladünaamika

1997.–2007. aastal vähenes Belgia valitsemissektori võla suhe SKPsse 36 protsendipunkti tänu suurtele (kuigi järk-järgult vähenevatele) esmastele eelarveülejääkidele. Võla pideva vähenemise trendi peatas 2008. aasta finants- ja majanduskriis. 2007. aasta lõpus oli Belgia valitsemissektori võlg 87 % SKPst. 2014. aastal suurenes see 107 %ni SKPst, mis tähendas 20 protsendipunkti kasvu. See on võrreldav euroala näitaja 27 protsendipunkti kasvuga.

2007.–2014. aasta kasvu peamised tekitajad olid võlga suurendav lumepalliefekt (+10,5 protsendipunkti) ning võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus (+9,4 protsendipunkti) koos eelnevate esmaste eelarveülejääkide kadumisega (vt joonis 1). Lumepalliefekt kajastab seda, kuidas intressikulud ületasid alates 2008. aastast üldiselt nominaalkasvu. Ent selle dünaamika aastane suurendav mõju oli 2008.–2015. aastal keskmiselt 1,4 protsendipunkti, mis oli sarnane 1997.–2007. aasta omaga, sest väiksemast nominaalkasvust tingitud nimetaja muutuse mõju tasakaalustas (osana SKPst) väiksematest intressikuludest tingitud lugeja muutuse mõju. Viimati nimetatud suhtarvu vähenemine jätkus ka pärast 2007. aastat, sest pidevalt langevad intressimäärad kompenseerisid võla suhtarvu suurenemise. Intressikulude edasine langus tõi 2016. aastal esimest korda pärast 2011. aastat kaasa väikese võlga vähendava lumepalliefekti.

Joonis 1. Valitsemissektori võlale avalduva lumepalliefekti tekitajad

Võla oluline suurenemine võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheliste erinevuste tõttu toimus peamiselt 2008. ja 2011. aastal, kui Belgia riik pidi finantssüsteemi sekkuma. 2008. aastal toetasid ametiasutused Fortist, KBCd, Dexiat ja Ethiast. 2011. aastal omandas

Belgia riik Dexia Belgiumi, praeguse Belfiuse panga. Finantssektori päästeabi osaline tagasisaamine tõi kaasa võlakooormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelise erinevuse vähenemise, mis 2012.–2017. aastal oli 3,9 % SKPst. Allesjäänud osalused on 7,8 % suurune osalus BNP Paribases, 100 % suurune osalus Belfiuses, 100 % suurune osalus kindlustusandjas Ethias (sh piirkondlike ja kohalike omavalitsuste osad) ja 51,4 % suurune osalus Dexia pangas. Finantsasutuste makstud dividendid moodustasid 2018. aastal umbes 0,2 % SKPst.

Alates 2017. aastast on võla suhtarvu peamiseks vähendajaks saanud esmaste eelarveülejätkide kasvu kiirenemine. See rõhutab seda, kuidas märkimisväärsete esmaste eelarveülejätkide juurde naasmine on võla selge vähenemissuundumuse ja võla vähendamise sihttaseme saavutamise eeltingimus.

2018. aastal kajastab võlga suurendav võlakooormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus 0,5 % SKPst peamiselt kogunenud ja makstud intressi erinevust.

Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt väheneb valitsemissektori võla suhe SKPsse 2019. aastal 0,7 protsendipunkti võrra 101,3 %ni. Esmast eelarveülejätki 0,8 % SKPst ja võlga vähendavat lumepalliefekti 0,6 % SKPst, mille põhjuseks on SKP deflaatori kasv ja intressikulude vähenemine, tasandab osaliselt võlakooormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelise erinevuse suurenemine. Sarnast trendi on oodata 2020. aastal, kui võlg väheneb 100,7 %ni SKPst, kui poliitikat ei muudeta.

Intressikulud

Kooskõlas euroala üldise trendiga on Belgia võlainstrumentide intressimäärad läbi aegade madalaimal tasemel. Kümneaastase võlakirja tootlus oli 2019. aasta esimeses kvartalis keskmiselt 0,57 %. Belgia ja Saksamaa riigivõlakirjade tootluse vahe on olnud mitu aastat üldiselt stabiilne. Selle keskmine suurus oli 2016., 2017. ja 2018. aastal ning 2019. aasta esimeses kvartalis vastavalt 37, 41, 35 ja 53 baaspunkti võrreldes maksimaalse 366 baaspunktiga 2011. aasta novembri lõpus. Võlajäägi kaudne intressimäär langes viimastel aastatel pidevalt, 2007. aasta 4,6 %st 2018. aasta 2,4 %ni. Prognooside kohaselt peaks see 2020. aastal veelgi vähenema kuni 2,2 %ni.

Võla jätkusuutlikkus

Belgia ametiasutused on kasutanud soodsaid turutingimusi, et refinantseerida võlajääki palju madalamate intressimääradega märkimisväärselt pikema tähtaja jooksul. Pikaajaliste emissioonide keskmine lunastustähtaeg püsis 2018. aastal kõrgel 14,8 aasta tasemel (2017. aastal 15,0 aastat ja 2016. aastal 17,5 aastat) ning kaalutud keskmine tootlus oli 0,95 % (2017. aastal 0,9 % ja 2016. aastal 0,8 %). Selle tulemusel pikenes kogu föderaalvõlaportfelli⁸ keskmine järelejäänud tähtaeg 2018. aasta lõpus 9,6 aastani⁹. See on läbi aegade pikim ning võrreldav umbes 6 aastaga kuni 2009. aastani ja 8 aastaga 2015. aasta lõpus¹⁰. Risk, et föderaalvõla määrasid muudetakse 12 kuu ja 60 kuu pärast,¹¹ vähenes 2018. aastal märkimisväärselt, vastavalt 16,0 %ni ja 40,1 %ni 2012. aasta lõpu 20,3 %st ja 56,8 %st¹².

⁸ Föderaalvõlg moodustab valitsemissektori võlast 84,6 %.

⁹ Belgia võlahaldusasutus, *2018-2019 Review outlook*.

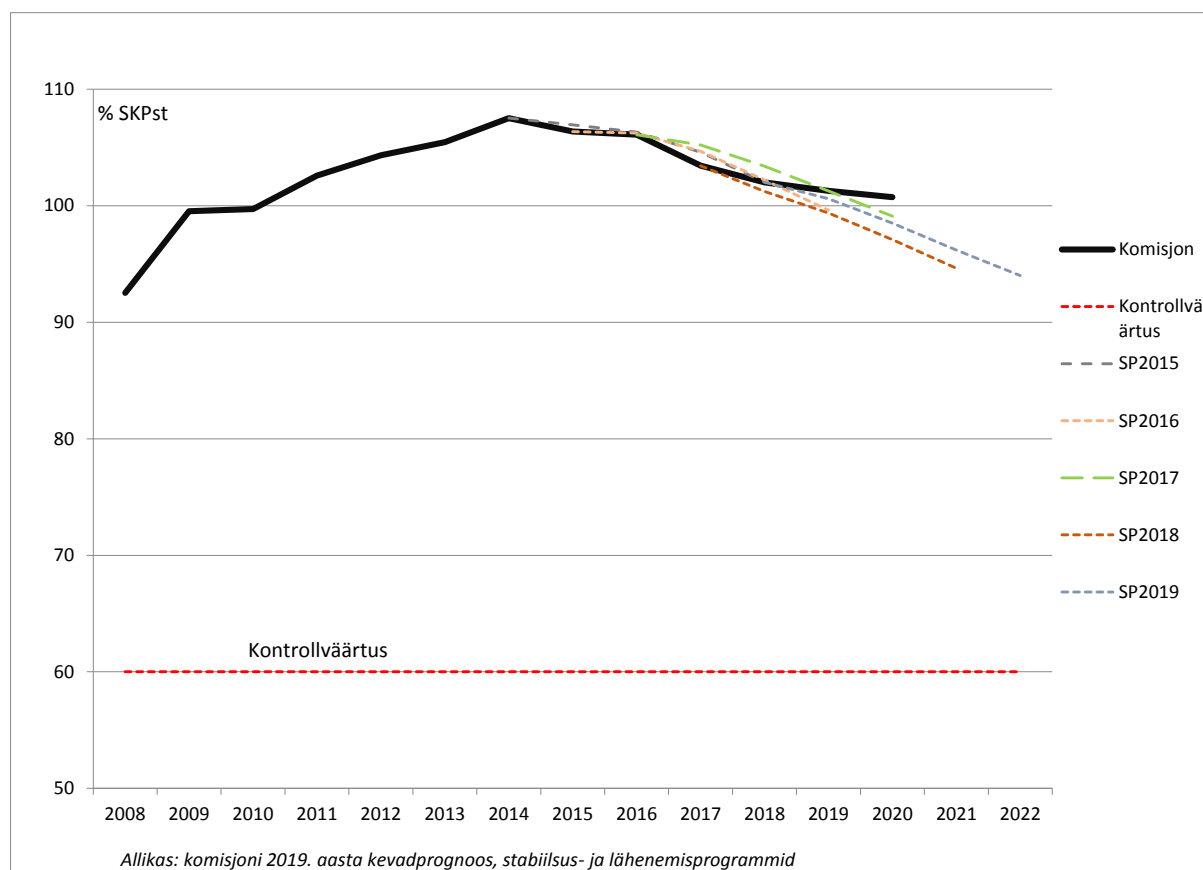
¹⁰ Belgia võlahaldusasutus, *2018-2019 Review outlook*.

¹¹ Sellise võlajäägi osakaal, mille tähtaeg on asjaomasel ajavahemikul või mille intressimäärad muutuvad ujuva intressi tõttu.

¹² Belgia võlahaldusasutus, *2018-2019 Review outlook*.

Praegu ei näi Belgia lühikeses perspektiivis finantsstressi risk ähvardavat. Kui intressimäärad hakkaksid tõusma, tähendaks kõrge võlatase seda, et intressikulud kasvaksid aja jooksul oluliselt, kuigi pikk keskmine järelejäänud tähtaeg tähendab, et kasv realiseeruks üksnes järk-järgult.

Joonis 2. Võlaproгноosid järjestikustes stabiilsusprogrammides (% SKPst)

Tundlikkus nominaalkasvu ja intressimäärade võimalike järskude muutuste suhtes ning ebasoodne lähtepunkt tähendavad keskpikas perspektiivis suuri jätkusuutlikkusriske. Kui poliitikat ei muudeta, siis prognooside kohaselt võlatase tõuseb ja jõuab 2029. aastal kõrgeimale tasemele 103,4 % SKPst,¹³ püüdes seega tunduvalt kõrgemal aluslepingus sätestatud kontrollväärtust (60 % SKPst). Stabiilsusprogrammi täielik rakendamine tagaks 2029. aastaks võla vähenemissuundumuse, kuigi see oleks 2029. aastal endiselt suurem

¹³ Riigi rahanduse jätkusuutlikkuse aruanne 2018, 2. köide – riikide analüüs. Esimene arvessevõetav prognoos on Euroopa Komisjoni 2019. aasta talveprognoos ning eeldusel, et poliitikat ei muudeta, hoitakse struktuurne esmane eelarvepositsioon muutumatuna (v.a elanikkonna vananemisega seotud kulud) prognoosi viimase aasta (2020) tasemel. Baasstsenaarium põhineb järgmistel pikaajalistel makromajanduslikel eeldustel: potentsiaalne SKP kasv püsib umbes 1,2 % juures; inflatsioon ja SKP deflaatori muutus stabiliseeruvad keskpika aja jooksul 2 % juures; uue ja pikendatud võla pikaajalised reaalintrissimäärad lähenevad 2027. aastaks 3 %-le ja lühiajalised määrad väärtusele, mis on kooskõlas pikaajalise intressimääraga ja euroala varasemate perioodide (kriisieelse) intressikõveraga (vt ka Euroopa Komisjon, 2012). Prognoositud elanikkonna vananemisega seotud kulud põhinevad 2018. aasta rahvastiku vananemise aruandel.

kontrollväärtusest 60 % SKPst. Keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks on siiski vaja märkimisväärselt eelarvekohandust, arvestades et hinnangute kohaselt on struktuurne eelarvepuudujääk 2019. aastal 1,4 % SKPst, kui poliitikat ei muudeta.

Valitsemissektori võla jätkusuutlikkus sõltub ka majanduse kasvupotentsiaalst. Nagu eespool kirjeldatud, on 1990ndate algusest toimunud tootmistegurite kogutootlikkuse kasvu järkjärguline vähenemine potentsiaalset kasvu aeglustanud. See rõhutab struktuurireformide elluviimise olulisust potentsiaalse majanduskasvu hoogustamise jaoks. Reformidega seotud edusamme käsitletakse punktis 4.3.

4.3. Keskpika perioodi majanduslik seisund

Hoolimata viimasel ajal toimunud majanduskasvu aeglustumisest püsivad makromajanduslikud tingimused soodsad ja neid ei saa käsitada olulise leevendava tegurina, mis selgitaks Belgia puudusi võla vähendamise sihttaseme saavutamisel. Tegelikult jääb nominaalne majanduskasv kogu prognoosiperioodil eeldatavasti stabiilseks. Belgia tegi 2018. aasta riigipõhiste soovitude järgimisel piiratud edusamme, kuid kui vaadata mitmeaastast perioodi, siis viimastel aastatel võttis ta ette olulisi struktuurireforme, et suurendada pensionisüsteemi jätkusuutlikkust ning reformida maksustamist ja tööturgu, sealhulgas palkade indekseerimist, et toetada konkurentsivõimet.

Tsüklilised tingimused, potentsiaalne kasv ja inflatsioon

Belgia majandus osutus pärast 2009. aasta ülemaailmset majanduslangust üsna vastupidavaks. SKP saavutas kiiresti kriisieelse taseme. Majanduse elavnemisele 2010. ja 2011. aastal järgnes siiski stagnatsioon koos 2012. ja 2013. aasta SKP nullkasvuga. 2014. ja 2015. aastal täheldatud tugevale taastumisele, mille käigus ulatus majanduskasv vastavalt 1,4 % ja 1,7 %ni, järgnes 2016. aastal mõningane vähenemine 1,5 %ni nõrgema väliskeskkonna ja 2016. aasta märtsis toimunud terrorirünnakutega seotud julgeolekuolukorra negatiivse, kuigi ajutise mõju tõttu. Seega kasv taastus ja ulatus 2017. aastal 1,7 %ni. 2018. aastal kahanes see siiski 1,4 %ni ja väheneb 2019. ja 2020. aastal eeldatavasti veelgi 1,2 %ni suure sisenõudluse taustal, mis tasakaalustab netoekspordi vähenevat ja negatiivset mõju vastavalt 2019. ja 2020. aastal.

Belgia potentsiaalne kasv 2016.–2019. aastal on hinnangute kohaselt keskmiselt 1,3 %. Majanduskasvu aeglustumine võrreldes 2009. aasta eelse olukorraga on laiapõhjaline, sest see kajastab tootmistegurite kogutootlikkuse (mis on hinnangute kohaselt viimastel aastatel stabiliseerunud madalal tasemel) pikaajalist vähenemistrendi, tööjõu väiksemat panust potentsiaalsesse kasvu (tööelise elanikkonna aeglasema kasvu tõttu) ja mõnevõrra väiksemat kapitali akumulatsiooni. Negatiivne SKP lõhe vähenes hinnangute kohaselt 2017. aastal nullini võrreldes 2013. aasta madalpunktiga –1,6 %. Eeldatavasti jääb see kogu 2019.–2020. aastal positiivseks ja on stabiilselt 0,2 % SKPst.

Suhteliselt väike SKP nominaalkasv kuni 2015. aastani mõjutas oluliselt valitsemissektori võla ja SKP suhte arengut neil aastatel, suurendades struktuurset kohandust, mida oli vaja tagamaks, et valitsemissektori võla suhe SKPsse püsiks kindlas vähenemissuundumuses, nagu nõuab võla vähendamise sihttase. Peale selle mõjutasid need valitsemissektori võlas kajastunud tsüklilised tingimused ka esmast eelarvepositsiooni.

Tabel 3. Makromajanduslik ja eelarve areng^a

	2015	2016	2017	2018	2019		2020	
	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	SP	KOM	SP
Valitsemissektori koguvõla suhe SKPsse ^a	106,4	106,1	103,4	102,0	101,3	100,6	100,7	98,5
Võlasuhte muutus ^b (1 = 2 + 3 + 4)	-1,2	-0,3	-2,7	-1,4	-0,7	-1,4	-0,5	-2,1
<i>Mõjurid</i>								
• Esmane eelarvepositsioon (2)	-0,6	-0,4	-1,6	-1,6	-0,8	-1,3	-0,5	-1,8
• Nn lumepalliefekt (3)	0,2	-0,6	-1,0	-0,4	-0,6	-0,9	-0,7	-0,9
<i>millest:</i>								
intressikulud	3,0	2,8	2,5	2,3	2,1	2,1	2,0	1,9
SKP reaalkasv	-1,7	-1,5	-1,7	-1,4	-1,2	-1,3	-1,2	-1,4
inflatsioon (SKP deflaator)	-1,0	-1,8	-1,7	-1,2	-1,5	-1,8	-1,6	-1,5
• võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus (4)	-0,7	0,7	0,0	0,5	0,7	0,9	0,7	0,6
Märkused								
^a Protsendina SKPst.								
^b Koguvõla suhte muutust saab üksikasjalikult kirjeldada järgmiselt:								
$\frac{D_t - D_{t-1}}{Y_t - Y_{t-1}} = \frac{PD_t}{Y_t} + \left(\frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} * \frac{i_t - y_t}{1 + y_t} \right) + \frac{SF_t}{Y_t}$								
kus t on aeg; D , PD , Y ja SF on vastavalt valitsemissektori koguvõlg, esmane eelarvepuudujääk, nominaalne SKP ja võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus ning i ja y on keskmine laenukulu ja SKP nominaalkasv. Sulgudes on nn lumepalliefekt, mis väljendab intressikulude ja majanduskasvu mõju võla suhtele SKPsse.								
Allikas: 2018. aasta stabiilsusprogramm (SP) ja komisjoni 2018. aasta kevadprognoos (KOM).								

2016. aastast toimunud makromajanduslike tingimuste paranemine tähendab siiski, et neid ei saa enam käsitada olulise leevendava tegurina, mis seletab erinevust võla vähendamise sihttasemest (tagasiulatuva sihttaseme põhjal 2018. aastal 1,1 % SKPst). Pärast seda, kui riigisisised hinnad olid kuni 2015. aastani pika aja jooksul vähe tõusnud, kiirenes inflatsioon Belgias 2017. aastal 2,2 %ni ja 2018. aastal 2,3 %ni. SKP deflaator kiireneb eeldatavasti 2018. aasta 1,2 %st 2019. aasta 1,5 % suuruse ja 2020. aasta 1,6 % suuruse kasvuni, mis jääb allapoole 2016. ja 2017. aasta taset (vastavalt 1,8 % ja 1,7 %). SKP nominaalkasv eeldatavasti suureneb veidi – 2018. aasta 2,6 %st 2019. ja 2020. aasta 2,8 %ni –, jäädes 2016. aasta (3,1 %) ja 2017. aasta (3,4 %) kasvumääradest väiksemaks.

Langevad intressimäärad on loonud eelarve konsolideerimiseks soodsa keskkonna. Belgia valitsemissektori võla kaudne nominaalne intressimäär on viimase kahekümne aasta jooksul pidevalt langenud ja see trend on viimastel aastatel kiirenenud. Selle tulemusena on valitsemissektori intressikulud (osana SKPst) üha vähenenud. 2008.–2018. aastal vähenesid intressikulud ligikaudu 1,6 protsendipunkti SKPst, mis tähendas 2017. aastal intressikulude vähenemist 0,4 protsendipunkti SKPst ja 2018. aastal 0,1 protsendipunkti SKPst. Selle intressikulude vähenemise taustal kaasneb 2018.–2019. aasta stabiilse struktuurse eelarvepositsiooniga struktuurse esmase eelarvepositsiooni halvenemine 2018. ja 2019. aastal (vastavalt –0,1 ja –0,2 protsendipunkti). 2019. aasta stabiilsusprogrammi tundlikkusanalüüsist

nähtub, kuidas intressikõvera lineaarne tõus 100 baaspunkti võrra tähendaks, et 2019. aastal kasvaksid kulud 0,03 % SKPst ja oleksid 2022. aastal 0,25 % SKPst¹⁴ võrreldes baasstsenaariumiga, mille kohaselt intressimaksed vähenevad. See rõhutab riske, mis on omased konsolideerimisstrateegiale, mis tugineb märkimisväärselt juhuslikele tuludele, mis tulenevad väiksematest intressikuludest.

Struktuurireformid

Oma 13. jaanuari 2015. aasta teatistes tugevdas komisjon stabiilsuse ja kasvu pakti kehtivate eeskirjade raames seost struktuurireformide tulemusliku elluviimise, investeeringute ja eelarvepoliitilise vastutuse vahel, et toetada tööhõivet ja majanduskasvu.

Belgia 2019. aasta riigiaruandes järel dati, et riik oli teinud 2018. aasta riigipõhiste soovitude järgimisel piiratud edusamme. Piiratud edusamme on tehtud eelarve-eesmärkide jaotamisel eri valitsustasandite vahel, nii et need oleksid saavutatavad, ja valitsemissektori kulude koosseisu parandamisel. Erinevalt 2018. aastast, kui kõik valitsustasandid jõudsid kokkuleppele keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamise suhtes 2020. aastaks, võttis kooskõlastuskomitee¹⁵ stabiilsusprogrammis sisalduva üldise kava keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks 2021. aastaks üksnes teadmiseks (st ta ei kiitnud seda ametlikult heaks). Lisaks sellele ei võtnud iga üksuse eri allüksused aastaste eelarve-eesmärkidega seotud ametlikke kohustusi, nagu on varem tehtud. Peale selle, arvestades, et Belgia valitsusel ei ole alates 2018. aasta detsembrist riigisiseste põhiseaduslike normide ja/või tavade kohaselt täielikku eelarvepädevust, otsustas komitee nimetada stabiilsusprogrammi eelarve-eesmärgid soovituslikeks. Seoses kulutuste läbivaatamisega rakendatakse Flaami piirkonnas katseprogrammi, et muuta see nende eelarveraamistiku struktuurilemendiks. Föderaalvalitsus töötab strateegilise kava kallal kulutuste läbivaatamise integreerimiseks oma eelarvemenetlusse. Seni ei ole föderaaltasandil siiski kulutuste läbivaatamist toimunud, kuigi kuludega seotud prioriteetide muutmise vajadus on suur. Samal ajal on riiklikus strateegiliste investeeringute paktis prognoositud, et taristuinvesteeringud suurenevad kuni 2030. aastani 150 miljardi euro võrra, millest 82,5 miljardit eurot investeerib erasektor. Kuigi kogukonnad viivad järk-järgult ellu olulisi haridusreforme (nt hõlmates mitut flaamikeelse kogukonna ja prantsuskeelse kogukonna Pacte d'Excellence'i valdkonda), on seoses kutseõppe ja võrdsete võimaluste toetamisega tehtud piiratud edusamme. Piiratud edusamme on saavutatud teadmispõhisesse kapitali tehtavate investeeringute edendamisel, isegi kui meetmete ulatus on piirkondade, kogukondade ja föderaaltasandil erinev. Valdcondade reguleerimisega, sealhulgas jaesektori toimimise parandamisega seotud edusammud on olnud üldiselt piiratud. Teatavate kutseteenuste puhul takistavad õiguslikud piirangud jätkuvalt konkurentsi.

Riigiaruandes tuuakse välja ka meetmed, mis toetavad konkurentsivõime suurendamise kaudu viimase aja töökohti loovat majanduskasvu, sealhulgas maksukoormuse nihutamine; seonduv tööturureform, mis muu hulgas toetab tagasihoidliku palgakasvu poliitikat, ning äriühingu tulumaksu reform. Üksikisiku tulumaksu ja tööandja sotsiaalkindlustusmaksete järkjärguline vähendamine koos enam kui proportsionaalsete vähendustega madalamate palkade puhul on seadusega vastu võetud. Madalate palkadega tegelemine tuleb kasuks noortele ja väheste oskustega isikutele, kellel kalduvad olema madalamad palgad, kuid ka

¹⁴ Belgia stabiilsusprogramm 2019–2022, lk 21.

¹⁵ Kooskõlastuskomitee (Comité de concertation/Overlegcomité) ühendab kõiki Belgia valitsusi, et jõuda jagatud pädevuse korral ühisele seisukohale või lahendada valitsustevahelisi konflikte.

madalaimad tööhõivemäärad. See toetab seega mõne kõige haavatavama rühma aktiveerimist. Tööjõud on Belgias siiski tootmistegurina endiselt kõrgelt maksustatud. Kuigi maksukoormuse nihutamine vähendas maksukiilu (tulumaks koos tööandja ja töötaja maksetega) väga madala palga (50 % keskmisest palgast) saajate puhul, on see keskmise palga saajate puhul endiselt ELi suurim. Tööjõu suur tulumaksukoormus on tingitud kitsastest üksikisiku tulumaksu astmetest, kuigi maksukoormuse nihutamine on laiendanud 40 % maksuastme baasi, ning isegi keskmise sissetulekuga inimestele kehtib kõrgeim tulumaksumäär. Maksubaasi laiendamine maksukulutuste vähendamise abil võiks tuua vajalikke tulusid maksuastmete laiendamiseks, sest maksukulutuste laialdane kasutamine vähendab Belgia maksusüsteemi tõhusust. Sellega seoses aitab hiljutine äriühingu tulumaksu reform madalamate seadusjärgsete määrade ja vähemate maksuvabastustega süsteemi saavutamiseks maksusüsteemi lihtsustada ja Belgia majanduse atraktiivsust suurendada.

Belgia on oma riiklikku pensionisüsteemi viimastel aastatel ajakohastanud. Esimesed pensionireformid võeti seadusega vastu 2015. aastal. Need vähendasid varajase tööturult lahkumise võimalusi, karmistades veelgi nii ennetähtaegselt pensionile jäämise kui ka eelpensionile jäämise standardtingimusi ning tõstsid seadusjärgse pensioniea 65 aastalt 66-le 2025. aastal ja 67-le 2030. aastal. Nende reformide tulemusel ja võttes arvesse vananemise töörühma uusi 2018. aasta demograafilisi prognoose Belgia kohta, eeldatakse nüüd, et avaliku sektori kulutused pensionitele suurenevad 2070. aastaks 2,9 protsendipunkti SKPst (seda peamiselt järgmisel kahel aastakümnel) võrreldes enne nende vastuvõtmist (ajavahemikuks 2013–2060) eeldatud 3,3 protsendipunktiga. Oodatav eluiga suureneb prognooside kohaselt siiski kiiremini kui tegelik pensioniiga. Eelkõige aitaks ühelt poolt ennetähtaegselt pensionile jäämise ea ja seadusjärgse pensioniea ning teiselt poolt oodatava eluea suurenemise sidumine piirata vananemisega seotud kulusid pärast 2030. aastat. Peale selle on mitme suure ametnikerühma ennetähtaegselt pensionile jäämise tingimused endiselt soodsamad kui tavatingimused. Avaliku sektori kulutused pikaajalisele hooldusele suurenevad 2070. aastaks prognooside kohaselt 1,7 protsendipunkti SKPst, mis on üle keskmise suurenemine juba ühelt ELi kõrgeimalt tasemelt.

Parlament võttis pärast 2019. aasta riigiaruande avaldamist vastu mitu lisameedet. Need hõlmavad tööhõivekokkulepet (*jobs deal*) – 28 tööturumeetme paketti, mis jaguneb kaheks: eelarve- ja sotsiaalsambaks. Need sisaldavad uusi stiimuleid töökohtade loomise ja tööhõive toetamiseks, töökohapõhise õppe ja oskuste parandamise edendamiseks ja eakamate töötajate osalemise suurendamiseks ning pakuvad töötajate liikuvuseks täiendavaid võimalusi peale juba olemasoleva nn *cash for car* (ametiauto asemel raha) võimaluse. Kõigele lisaks on pooleli avaliku halduse reform, kuid programm ei sisalda selle mõju kohta üksikasjalikke kvantitatiivseid andmeid.

4.4. Muud tegurid, mida komisjon peab asjakohaseks

Muude tegurite seas, mida komisjon peab asjakohaseks, pööratakse erilist tähelepanu rahvusvahelise solidaarsuse edendamiseks ja liidu poliitikaeesmärkide saavutamiseks makstavale rahalisele toetusele; võlale, mis on kogunenud finantsstabiilsuse säilitamise raames liikmesriikidevahelise kahe- ja mitmepoolse toetusena, ning võlale, mis on seotud finantsstabiilsuse operatsioonidega suurte finantsraskuste ajal (määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõige 3).

Finantssektori päästeoperatsioonid põhjustasid osa võla suurenemisest alates 2007. aastast, nagu on selgitatud punktis 4.2. Nende operatsioonide otsene kumulatiivne mõju võlale oli

2011. aastal peaaegu 7 % SKPst, kuid vähenes 2018. aastal umbes 3 %ni SKPst tänu mõningate soetatud varade müügile ja laenude tagasimaksmisele. Finantssektorile antud tagatistega seotud tingimuslikud kohustused on kõik seotud Dexiaga. Täielikku kriisilahendust oodates tagab Belgia riik 51,4 % Dexia kohustustest. Need tagatised jõudsid 2019. aprillis 7,4 %ni SKPst, mis oli vähem kui 2016. aasta lõpu 8,7 %.

Määruse (EL) nr 473/2013 artikli 12 lõikes 1 on nõutud, et käesolevas aruandes võetaks arvesse ka seda, „mil määral on asjaomane liikmesriik võtnud arvesse [sama määruse] artikli 7 lõikes 1 osutatud komisjoni arvamust“ riigi eelarvekava kohta. Komisjoni arvamuses Belgia 2019. aasta eelarvekava kohta osutati riskile, et 2018.–2019. aastal ei järgita stabiilsuse ja kasvu pakti sätteid. Eelkõige prognoositi selles riski, et 2018. ja 2019. aastal kaldutakse märkimisväärselt kõrvale keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast, ja riski, et ei saavutata võla vähendamise sihttasest. Komisjon kutsus ametiasutusi üles rakendama riikliku eelarvemenetluse raames meetmeid, et tagada 2019. aasta eelarve kooskõla stabiilsuse ja kasvu paktiga, ja kasutama juhuslikke tulusid, et kiiremini vähendada valitsemissektori võla suhet SKPsse. 2019. aasta föderaalearvet ei võetud aga parlamendis vastu. Pärast Belgia peaministri tagasiastumist 18. detsembril 2018 on ajutine valitsus võtnud vastu nn jooksvate küsimuste eelarveid. Alates 2019. aasta märtsist täpsustas parlament veelgi tööhõivekokkuleppe ülejäänud meetmeid (vt punkt 4.3).

4.5. Muud tegurid, mille liikmesriik on välja pakkunud

31. mail 2019 edastasid Belgia ametiasutused dokumendid, mis puudutasid asjaomaseid tegureid kooskõlas määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõikega 3 (edaspidi „Belgia märkused“). Käesoleva aruande muudes punktides esitatud analüüs üldjoontes juba hõlmab ametiasutuste väljapakutud tegureid.

Belgia märkustes on rõhutatud maksukoormuse nihutamise ja tööhõivekokkuleppe mõju töökohtade loomise suurendamisele nii tööjõu pakkumise kui ka nõudluse kaudu. Sellega seoses vähendab esimene nii tööjõukulusid kui ka töötulu maksukoormust, samal ajal kui teine edendab suuremat tööturul osalemist, sealhulgas tööjõunappuses kutsealade vabade töökohtade puhul. Ametiasutuste märkustes on viidatud ka äriühingu tulumaksu reformile, millega on äriühingute maksumäära märkimisväärselt alandatud, mis on eriti oluline väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd). Neis on osutatud strateegiliste avaliku sektori investeeringute kavale (riiklik strateegiliste investeeringute pakt), milles on juba kindlaks määratud kuus temaatilist ja neli sektoriülest valdkonda, mille puhul peavad uued ametisse astuvad valitsused investeeringuid veelgi täpsustama. Kõigele lisaks on neis rõhutatud pensionisüsteemi pidevat reformi, mille raames rakendati juba eelmisel ametiajal meetmeid ennetähtaegselt pensionile jäämise ea tõstmiseks ja karjääri võimaluste suurendamiseks ning mis hõlmab uusi meetmeid ennetähtaegselt pensionile jäämise ea tõstmiseks, süsteemide ühtlustamiseks, teatavate kuritarvitamisvormide vastu võitlemiseks ning teise samba pensioni väljatöötamise stimuleerimiseks.

Muud asjakohased tegurid, millele Belgia ametiasutused on osutanud, on Belgias valitsemissektori võla ja eelarvepuudujäägi vähendamise suhtes valitsev üksmeel, mida tõendab ajutise valitsuse poolt alates 2018. aasta detsembrist kehtestatud range eelarvedistsipliini süsteem. Belgia märkused sisaldavad ka hinnangut äriühingu tulumaksu avansiliste maksete arengule. See areng jaotatud struktuurseks ja ühekordseks. Esimene tuleneb muu hulgas tinglike intresside mahaarvamise reformitud ja vähendatud määrast ning äriühingute tegevuse koguülejäägi suurenemisest. Teine on seotud nihkega maksuotsustelt

avansilistele maksetele tänu rangematele karistustele, mis on ette nähtud äriühingutele, kes ei tee alates 1. jaanuarist 2017 avansilisi makseid. Ametiasutuste hinnangul on need kaks arengu osa võrdse osakaaluga (50 %).

5. JÄRELDUSED

Valitsemissektori koguvõlg oli 2018. aasta lõpus 102,0 % SKPst, mis ületas oluliselt kontrollväärtust 60% SKPst. Belgia ei saavutanud 2018. aastal võla vähendamise sihttasest. Peale selle ei saavuta Belgia võla vähendamise sihttasest komisjoni prognoosi kohaselt ei 2019. ega 2020. aastal, eeldusel et poliitikat ei muudeta. See viitab sellele, et enne kõigi asjaomaste tegurite arvessevõtmist tundub esmapilgul, et aluslepingus määratletud võlakriteerium ei olnud 2018. aastal täidetud. Kooskõlas aluslepinguga analüüsiti käesolevas aruandes ka muid asjaomaseid tegureid.

Üldhinnang ennetusliku osa nõuete täitmisele osutab eelarvetulemuste põhiteguritega seotud suurele ebakindlusele 2017. ja 2018. aastal, eelkõige seoses sellega, mil määral on valitsemissektori nominaalse eelarvepositsiooni hiljutine paranemine struktuurne. Ei saa välistada, et aastate 2017–2018 kokkuvõttes kaldutakse eesmärkidest märkimisväärselt kõrvale isegi pärast selle ebakindluse arvessevõtmist. Samal ajal näib märkimisväärselt kõrvalekalde piiri (0,25 % SKPst) ületamine olevat kogu seda ebakindlust arvesse võttes igal juhul väga väike. Seega ei ole selle põhjal piisavalt usaldusväärsed tõendeid, et järeldada märkimisväärselt kõrvalekallet keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast 2018. aastal ning aastate 2017–2018 kokkuvõttes. Hinnangute kohaselt ähvardab Belgia 2019. aastal teatava kõrvalekalde ning aastate 2018–2019 kokkuvõttes ja 2020. aastal märkimisväärselt kõrvalekalde risk. Seega tuleks alates 2019. aastast võtta vajalikke meetmeid stabiilsuse ja kasvu pakti sätete järgimiseks. Mõistlik oleks kasutada juhuslikke tuluseid, et vähendada veelgi valitsemissektori võla suhet SKPsse. Samal ajal on Belgia valitsemissektori võla suhe SKPsse vähenenud alates 2014. aastast 5,5 protsendipunkti võrra ja väheneb prognooside kohaselt 2020. aastaks veel 1,3 protsendipunkti võrra, hoolimata viimaste ja järgmiste aastate märkimisväärsustest võlga suurendavatest võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelistest erinevustest.

Belgia on teinud alates 2015. aasta algusest teatavaks tehtud struktuurireformide elluviimisel edusamme, eelkõige pensionide, konkurentsivõime ja maksustamise valdkonnas. Mitme sellise reformi puhul peetakse edusamme märkimisväärsusteks. Need aitavad eeldatavasti suurendada majanduse kasvupotentsiaali ja vähendada makromajandusliku tasakaalustamatuse riski, avaldades seega positiivset mõju võla jätkusuutlikkusele keskpikas ja pikas perspektiivis. Ent asjaolu, et ellu viidud maksureformi mõju eelarvele ei ole neutraalne, on halvendanud 2017. ja 2018. aasta eelarvepositsiooni. Komisjonile 31. mail 2019 saadetud kirjas rõhutasid Belgia ametiasutused oma pühendumust struktuurireformidele ja strateegiliste avaliku sektori investeeringute kavale.

Käesolevas aruandes esitatud analüüs hõlmab hinnangut kõikidele asjaomastele teguritele ja eelkõige: i) makromajanduslikele tingimustele, mida ei peeta enam teguriks, mis selgitaks võla vähendamise sihttaseme mittejärgimist Belgias; ii) kasvu edendavate struktuurireformide rakendamisele viimastel aastatel. Mitut neist reformidest peetakse oluliseks ja prognoositakse, et need aitavad parandada võla jätkusuutlikkust, isegi kui neil on eelarvele ajutine mitteneutraalne mõju, ning iii) asjaolu, et ei ole piisavalt usaldusväärsed tõendeid, et järeldada märkimisväärselt kõrvalekaldumist Belgia keskpika perioodi eelarve-

eesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast 2018. aastal ning aastate 2017–2018 kokkuvõttes. Üldiselt ei nähtu käesolevast analüüsist päris lõplikult, kas aluslepingus ja määruses (EÜ) nr 1467/1997 määratletud võlakriteerium on täidetud või mitte.